

Светски дан контрацепције 2021. године

Светски дан контрацепције се обележава сваке године, 26. септембра, почевши од 2007. године. Кампања је покренута на глобалном нивоу, са циљем да се истакне важност употребе различитих метода контрацепције и одговорног сексуалног понашања. Уз то, неопходно је младима омогућити што адекватнији приступ информацијама о сексуалном и репродуктивном здрављу.

Планирање породице као тематски неодвојив део кампање, изузетно је важно питање јавног здравља и са индивидуалног и са ширег друштвеног аспекта. Планирање породице омогућава појединцима и паровима да планирају и остваре жељени број деце и да планирају време њиховог рађања и размак између порођаја.

Жена савременог доба има потребу и право да буде ослобођена страховања и суочавања са непланираном и нежељеном трудноћом. Непланирана трудноћа, без обзира на исход, угрожава физичко и психичко здравље жене и смањује шансе за рађање здравог новорођенчета и његов оптимални телесни и ментални развој. Познато је да намерни прекид трудноће вишеструко угрожава опште а посебно репродуктивно здравље жена, јер може да резултује повредама репродуктивних органа, анемијом, акутним и хроничним запаљењима мале карлице као и неплодношћу. Такође, гледано и са економског аспекта свакако је прихватљивије улагати у савремену контрацепцију, поготову ако се зна да је цена абортуса свакако много виша а исказује се и трошковима лечења анемије, инфекције, хроничног бола у малој карлици, неплодности.

Употреба контрацептивних средстава, поред тога што спречава нежељену трудноћу, такође штити и од полно преносивих инфекција.

Поред заштите од нежељене трудноће и полно преносивих болести, у времену трајања пандемије морамо водити рачуна и о Корона вирусу. С обзиром да је пут преношења, између осталог, и блиски физички контакт, не постоје мере које могу у значајној мери смањити ризик од његовог преношења са заражене особе на осетљиву особу током сексуалног односа. Сваки сексуални однос је ризичан за преношење корона вируса. Препорука за смањење ризика од преношења корона вируса сексуалним односом односи се на сексуални однос са особом са којом смо у блиском свакодневном контакту, или партнером у сталној вези, попут супружника и животних партнера.

У Републици Србији, становништво претежно примењује традиционалне методе контрацепције а због њихове недовољне ефикасности често се суочава са нежељеном трудноћом и прибегава индуктованом абортусу. Само у Београду, према подацима који су достављени Градском заводу за јавно здравље, у 2020. години било је 3546 абортуса а процењује се да их је било значајно више од тог броја.

Према резултатима последњег репрезентативног истраживања вишеструких показатеља, савремену и ефикасну контрацепцију у Републици Србији користи мање од петине жена из опште популације које су у браку или ванбрачној заједници (21,4%), а традиционалну двоструко више (40,8%). Међу модерним методима контрацепције највише се користи кондом за мушкарце (15,1%), много ређе комбинована орална контрацепција (3,0%), интраутерини улошци (2,6%), стерилизација жене (0,6%) и женски кондом (0,1%), док се уопште не користе дијафрагма, спермициди, прогестагенска орална контрацепција, депо-инјекциони препарати, импланти и вољна стерилизација мушкарца. Међу традиционалним методима доминира

метод прекинутог сношаја (coitus interruptus) (31,4%), док је метод избегавања односа у „плодним данима” и остале „природне методе” користило 9,5% испитаница. Ниједан метод контрацепције никада није користило 37,7%.

Репродуктивно здравље је стање физичког, емоционалног, менталног и друштвеног благостања повезаног са сексуалношћу; то није само одсуство болести, дисфункције или слабости.

Репродуктивно здравље захтева позитиван и поштован приступ сексуалности и сексуалним односима, као и могућност угодног и сигурног сексуалног искуства, без присиле, дискриминације и насиља. Да би се постигло и одржало сексуално здравље, сексуална права свих особа морају се поштовати, штитити и испуњавати.